

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

Megyei érdekű társadalmi és közgazdasági hetiközlöny

A Bácsbodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal

KULA, TELEFON 14

Hirdetések árszabás szerint
Nyílt-tér soronként 30 fillér

KISS GYULA

B.-B. vm. közs. jegyzők egyes.
elnöke

BERCSÉNYI JÓZSEF

B.-B. vm. közs. jegyzők egyes.
főjegyzője

SZERKESZTŐSÉG

Főszerkesztő

BERKOVITS REZSÓ

Felolvasó szerkesztő

BERKOVITS MÁRK

Előfizetési díj negyedévre 2 K
félévre 4 K, egész évre 8 K

Egyes szám ára 20 fillér

Megjelen vasárnap

XVII. évfolyam

KULA, 1913 augusztus 10.

32. szám

Fásult közöny.

Egyenesen páratlan az a közöny, mellyel az egész ország nézi azoknak a vidékeknek pusztulását, amelyeket az árvizek tettek tönkre. Nem törődik velük az állam és nem törődik velük a társadalom. A borzasztó vagyoni értékek és százakra menő emberlételek úgy pusztultak el, hogy valóságosan szegénye civilizációknak. Vademberek között nagyobb részvételre számíthattak volna ezek a boldogtalanok, mint amilyennel találkoztak a mi kulturával ékes társadalmunkban.

Mi ez? Rosszabbak lettünk, mint voltunk négy évtizeddel ezelőtt? Amikor egyetlenegy várost elöntött a Tisza, a szegedi pusztulás alkalmával nemcsak az ország és nemcsak a monarchia, hanem egész Európa fölkerekedett az inségesek segítésére. Olyan bőven hullott az áldás, hogy a végén már kérni kellett a nagyközönséget, hogy ne küldjön már senki semmit, mert el vannak a balsorssal sujtottak látva mindennel. Majdnem urrá tette ez a katasztrófa azokat, akiknek az életét meghagyta és nagyszerű arányokban teljesedett be a királyi ígéret: Szeged nem volt, hanem lesz!

Most meg, amikor állítólag műveltebbek, tanultabbak, előrehaladottabbak vagyunk, mint voltak apáink és nagyapáink, most úgy vesszük tudomásul országreszek pusztulását, mintha jelentéktelen semmiségről lenne szó. Szinte el se olvassuk a tudósításokat, amelyek a rémes pusztulásokról szólnak. Eh! ki fogja magát ilyes-

mikkel föltartani!? Van az embernek egyéb dolga is.

Mi hát ennek a bestiális közönyösségnek az oka, ha egyszer nem vagyunk rosszabbak és szívtelenebbek azoknál, akik negyven év előtt képviselték a társadalmat? Ha gondolkozunk fölötté, találunk néhány okot ennek a tünetnek a megfejtésére.

Az egyik az újságok állandó szenzációhajhászása. E téren hihetetlenül kártékonyan hatott a napisajtó az emberekre. Az nem nap és az nem lap, amelyben egy-két-három-öt-husz szenzáció ne essék. Muszáj szenzációnak lenni minden reggel, minden délben és minden este! Akárhonnan is, de elő kell teremteni. Valóságos korbácsolása folyik itt néhány év óta a közönség lelkének a szenzációkkal, amiket az utcai újságok és hovatovább a nagy lapok is nap-nap után belevagdosnak a nyilvánosságba. A következmény persze nem lehet más, mint az elfásulás. Annyira megszokott dologgá válik a „nagy esemény” a szenzáció, mint a mindennapi kenyér. Lehet amekkora, egyszerűen tudomásul veszi mindenki, mint a tegnapi, a tegnapielőtti, még azelőtti és így tovább. Ahol nincsen egyéb, mint szenzáció, ott semmi se szenzáció többé és nincs meg az a meg-rázó hatása, amely kell egy társadalmi tömegmozgalomhoz, mondjuk egy országos segítőakcióhoz.

A másik a háborús világ. Semmiséggé lett az emberélet és a vagyon pusztulása. Hiszen már egy éve, hogy a reggeli kávéhoz, meg az ebédutáni pikolóhoz kijár az ezer halott, ötezer sebesült, a husz község felperzselése, a kegyetlenkedések, okatlan

öldöklések híre, az az eszeveszett pusztítás, amely a modern háborúnak ugylátszik éppen olyan eszköze, mint volt a három-ezer év előttinek. Az ilyesmit is megszokja az ember, ha csak arról van szó, hogy a hírét hallja, a füstjét látja. És anélkül, hogy észrevenné: fásulttá, durvává lesz a lelke: kezd egy idő múlva érzéketlenné válni az emberi szenvedéssel szemben. Én még a szociálpolitika világszerte látható ellanyhulását is az utóbbi évek állandó harci zajának tulajdonítom. A hosszú béke szentimentálissá, érzékennyé teszi az embert, a háboruszkodás keményszívűvé, a más bajával szemben kevésbé fogékonytá.

Végül pedig igen nyomós ok a magunk nyomorúsága is. Nem csupán az árvizes területeken dül a pusztító elem, hanem az egész gazdasági élet területén. Anélkül, hogy az ár hullámai mosnák alá, dűledeznek össze körülöttük szilárdnak hitt épületek és anélkül, hogy a víz borította volna el a vetésünket, elpusztult a sok munkánk gyümölcse. Kinek az üzlete bukott meg, kinek a képviselése esett el, kinek az állása szűnt meg, kinek a jövedelme apadt le a minimumnál alacsonyabbra, kinek az utca lett a hajléka máról-hólnapra. Amikor tizezren és újra tizezren kerülnek ilyen viszonyok közé, akkor nem lehet csodálkozni, ha némák és süketek maradnak a szívek a más nyomorúságával szemben.

Hanem a nyáron megszervezik a nagyszágos urak a pártokat. Akkor azután kint leszünk a vízből.

Dr. Kadosa Marcell.

Temetés a tengeren.

írta Doby Andor.

A tengeren hideg, szomorú kőd ül,
A felleges ég egyhangun fakó.
Félete árján végtelen vizeknek
Rohan a zord kívándorló hajó.

Az idegen ég mintha leszakadna,
Az idegen lég oly nagyon nehéz...
Temet ma a kívándorló hajó...
Könyvet fakasztó, gyászos temetés.

Hidegen int a tenger örvénytoroka,
Várón felzúgnak a gyilkos habok...
... Idegen vizek szomorú mélyében
Nyugszik már a szegény magyar halott.

Pap nem mondott búcsuzató beszédet,
Harangnak nem szólt bánatos szava...
Némán bámúlt társuk sötét sírjába
Görnyedt munkások zord, sápadt hada.

... Hány szív telik meg bán, keserű jajjal,
Hány szemből tor most titkon könyv elő!
Eszébe hánynak jut, fájo sóhajjal,
Az otthoni akácós temető...

Eszébe hánynak jut, mely ő reá vár,
Kenyer nélkül az éhező család...
— S hány vágyja vissza, melyet elhagyott,
A hazát, az édes magyar hazát!

... S fekete árján végtelen vizeknek
Tovább rohan a szomorú hajó
Keletre néz sűrű zokogó népe...
S arcuk, mint az ég sápadt és fakó...
... Csak megy tovább, tovább a bán hajó...

A New-Yorki három magyar negyed.

Newyorkban három helyen tömörült össze a magyarság, három ponton alkotnak igazi negyedet, ahol a domináló-elem a magyar; az alsó magyar negyedben, továbbá északabbra a város közepén, Yorkvilleben levő úgynevezett kis Magyarországon, végül legészakabbra, a Harlem-negyedben a 117-ik és 118-ik út.

Az alsó magyar negyedről szólván, téved, aki azt hiszi, hogy ismerve a Gulyás-Avenue-nek elkeresztelt Second-Avenue-t és a Koplalók-parkját és környékét, már ismeri az egész nevezetes negyedet, de másrészt a negyed többi része is nagyon hasonló jellegű ezekhez. Legfeljebb az a különbség, hogy a többi Avenue-nek ott az East Side magyar részén zajosabb az élete és piszkos a kövezete, amint az aránylag elegánsabb Second-Avenue-é. Az utcák itt nagyon egyformák és annyi a magyar üzlet, hogy egyáltalában nem tűnik föl a magyar cégábrá a sok héber és olasz, meg német cégfóliás közt. Hiszen az angol itt aránylag a legkevesebb.

A város e részéről emlékezve meg, nem szabad megelégednünk arról a körülményről, hogy bármily egyszerűen és sok helyen kellemetlenül tessenek is ezek az utcák és bármennyire a szegény negyed külsejének a bélyegét viselik magukon, itt vannak a legjövendelműbb magyar boltok, aminek az az egyszerű magyarázata, hogy ebben a zsúfolt negyedben minden boltra jut elég vevő. Itt találjuk a 3-ik és a 4-ik utakon s ezekhez közel azokat a híres magyar hentes- és mészárosüzleteket, melyek tulajdonosai jó módra, sőt tekintélyes vagyonra tettek szert, noha az üzletük ma is a lehető legigénytelenebb és leg-egyszerűbb. De reggeltől estig egyik magyar asszony a másik után állít be és vásárolja a jó hazai módra vágott és szeletelt húst. A magyar-nak megváltozhatik e világon mindene Amerikában, csak a gyomra marad meg a régi. Magyarul

szeret enni Amerikában, tehát jó üzlet a magyar hentes- és mészárosüzlet itt is.

Magyar fűszeres nagyon sok van ezen a vidéken. Névtelen emberek ezek, nem szerepelnek, csak szép csendesen csinálják a pénzt kis boltjukban. Érdekes megfigyelés, hogy rendszeren nyolc-tíz évnél tovább alig maradnak ezek a kis fűszeresek Amerikában. Ez idő alatt elegendő vagyont szereznek arra, hogy pénzeszen menjenek haza Budapestre, a Ferencvárosba, a magyar főváros környékén levő sváb és tót falvakba, mert a legtöbbje onnan való. Tudunk Newyork e részén olyan üzletet, mely ma már a harmadik kézen van, a harmadik ferencvárosi család gazdagodik meg benne.

Van itt még magyar koporsós is. Kell is, mert hiszen különben ki temetné el idegenben elhunyt honfitársaink egyikét-másikat — hitelbe? Ahhoz ugyanis, hogy a koporsós hitelezzen, nagyon nagy bizalom kell, mert a butort vissza lehet venni, ha a vevő nem fizeti pontosan a részleteket, de a koporsót nem, ha a boldogultnak a koporsóssal fennálló tartozásáról megfeledeztek a családtagok. A koporsóban nem válogatós az amerikai magyar, jó neki az amerikai fajta, ládaszerű koporsó is.

Hazai értelemben vett kocorma egyáltalán nincs ezen a magyar vidéken, de annál több a magyar-amerikai szalon és ivó. Egyik másik híressé is vált évek hosszú sora alatt a helyiségekben ülésező egyesületek révén. A legtöbb magyar egyesületnek Newyorkban is valamelyik magyar vendéglő külön helyisége szolgál hivatalos helyiségül. Amerikaszerte ismeretes a 197. East 4-ik utján levő Rákóczi-Hall, a newyorki magyarok egyik legkedveltebb találkozó és gyülekező helye. Igazi magyar hely. Magyar a konyhája, bora, vendége egyaránt.

Fölmenne a magas-vasut valamelyik 2-ik vagy 3-ik Avenue-i vonatán a 70-ik utig és ott ismét leszállva, belékeveredik az utca népe közé, ismét csak magyar szó üti meg a fülünket lép-ten-nyomon. Ez a város közepén levő, a York-

Kulai ügyek.

Kula község képviselőtestülete f. hó 8-án fontos ügyek fölött tárgyal.

Mint múlt számunkban közöltük a vallás- és közoktatásügyi miniszter értesítette a községet, hogy az 1914-ki tanévben a kulai állami polgári fiú- és leányiskola első osztályait megnyitja.

A miniszter leiratát örömmel vette tudomásul a képviselőtestület. — Olvasóink ismerik ennek a polgári iskolai ügynek a múltját. A sok küzdelem tehát vegre eredményes volt. Hogy a mai nehez viszonyok közt még sem jartunk úgy, mint igen sok más nagyközség, melyek a kormánytól ezidőszerint meghallgatásra nem találtak — azt első sorban a mi kiváló és községünk érdekeit mindig melegen szíven viselő, nagynevű országgyűlési képviselőnk hathatós pártfogásának köszönhetjük. Csak kötelességet teljesítünk tehát, ha ezt a kiváló érdemet elismerjük és Onagyméltóságának, báró Vojnits István v.b.t.t. országgyűlési képviselőnknek és dr. Récesy Edének, a polgárság hálás köszönetét tolmácsoljuk.

Kula községnek a polgári iskolára vonatkozó határozata már a m. évben megyei jóváhagyást nyert. Most már az építendő iskola terveinek és költségvetésének a beszerzése a legközelebbi feladat. E célból a képviselőtestület egy bizottságot választott, mely fel van hatalmazva, hogy ezek beszerzése iránt, a legrövidebb uton és módon, intézkedjék. Mivel azonban a polgári iskola építésével elválaszthatatlanul egybe lett kötve a piacter és a Kossuth-Lajos utca kikövezése is, úgy dr. Récesy Edé indítványára ez a bizottság ezekre vonatkozólag is beszerzi a terveket és költségvetést és előterjesztése alapján a képviselőtestület mindhárom fontos alkotás költségeinek mikénti fedezéséről egyszerre fog határozni.

Itt megjegyezzük, hogy a községi előjáróságot felhívta a képviselőtestület, hogy a Czucz-féle hagyatékot régebbi határozat alapján tegye folyósíthatóvá és a 17 drb kötelezvényre elhelyezett tőkéket mondja fel, a Czucz-féle házat (Fürst-féle dohánynagyáruda épülete) nyilvános árverésen adja el és az árverést mielőbb írja ki.

A kérdés körül különösen dr. Récesy Ede, dr. Lelbach László és ft. Boberity Milán részéről hangzottak el higgadt és az ügyet megvilágító beszédek.

Kula község anyagi érdekeit súlyosan érintő kérdés került ezután tárgyalásra. Itj. Machmer Fülöp és társai torsi lakosok, a Kulához tartozó Belpusztai birtokosok — számszerint mintegy hetvenen — már évek előtt mozgalmat indítottak, hogy a Belpusztának Torzsával határos része, a lecsapoló árokig, átsatoltassék Torzsa községhez. Hivatkoznak egyebek közt arra, hogy az a rész torsi lakosoké, hogy az 4° kilométerre esik Kulától, míg Torzsától csak 2 kilométerre, stb.

Ez ügyben az alispán hivatott határozni, de még az esetben is, ha mindaz jogilag megáll a mit a torsiakak kérvényükben felsorolnak: akkor is anyagi kárterítéssel tartoznak Kula községnek. Az alispán tehát leküldte a torsiakak aktáját azzal, hogy Kula község lépjen egyezsére a kérvényezőkkel, akik 20ezer K kárterítést hajlandók fizetni Kulának. Amde Kula község az átsatolással évente kb. 5ezer Kt veszítene, ez pedig 100ezer K tőkének felelne meg. A kérvényezők-

villeben keletkezett kis Magyarországnak. Van ott két út, a 78-ik és a 79-ik, melyeknél magyarabb utca Debrecenben is kevés lehet. A 78-ik út és az Avenue A. sarkán van egy hatalmas városi elemi iskola. Remek, nagy épület, vagy ezer iskolás gyermek számára épült. Építette Newyork városa. Csaknem azt mondhatnánk, hogy ezer magyar gyermek részére, annyira tulnyomó ez idő szerint a magyar gyermekek száma. Erről az iskoláról beszéltek, hogy a tanítóknak az a legnagyobb bosszúságuk, hogy a gyermekek folyton magyarul beszélnek egymással a szünet alatt és ők nem tudják megérteni a gyerekeket. De igaz az is, hogy amelyik tanító több évet tölt el ebben az iskolában, okvetlenül megtanul, ha törve is, magyarul. Iskola után, amikor előntik a gyermekek az utcát, szinte viszhangzik a környék a magyar szótól.

Fent a Harlem-negyedben a 177. és 178. ut a legjellegzetesebb magyar rész. De ez aztán igazán magyar. Magyar ott minden. Még az amerikai drótygár is. Ez a Washburn-féle amerikai drótygár tette ezt a környéket magyarrá, magyar munkásai által. Ott terül el mogorván a nagy gyárépület két utcára néző oldalával a víz partján. Lent van egészen az East-tolyónál, az utca végén. Szemben vannak vele azok a kis szigetek, melyeken az elmebetegeket ápolják, gyógyítják. A gyárat körülvevő két utca nagyon csöndes, csaknem elhagyott. Szegényes kisebb házak vannak bennük, a lakások tele magyarokkal. Van persze magyar kvártélyosház is. S van magyar szalon, szemben a drótygár északi oldalával, a Stanczer-féle magyar és tót szalon, melyben sok egyesület tartja ma is az üléseit, s mely egyik legkedveltebb helye a harlemi magyarságnak. Magyar eszédelhelyezők, fűszeresek, mészárosok vannak e helyen is épűgy, mint odalent a magyar negyedben, de csak az említett két utcára lehet rámondani, hogy magyar. És noha az egész Harlem-negyedben mindenféle igen sok a magyar lakos, itt már igen elszórtan élnek a jobb módú amerikai magyarok.

nek lehet kívánatos és előnyös — a kisebb torsiak pótlódó miatt — az átsatolás, de ezért Kula község ily nagy anyagi kárt nem szenvedhet.

A kérdés körül élénk eszmecsere volt főleg dr. Récesy Ede és dr. Lelbach László közt. Végre úgy határozott a képviselőtestület, hogy a fontos kérdés alapos tanulmányozására és megvilágítására egy bizottságot küld ki és az ügyről jelentést tesz a képviselőtestületnek.

A borítal- és hűsfogyasztási adó megváltása körül is hosszabb vita volt. Évek előtt azért váltotta ezt meg a község, mert nagyobb jövedelemre számított. Az alábbi kimutatás tájékoztatást nyújt a legutóbbi hat év eredményéről:

1908. évben tisztanyereség	7286 K
1909. " " "	6086 K
1910. " " "	1705 K
1911. " " "	700 K
1912. " " "	32 K
1913. " aug. 1-ig a veszteség	3335 K

A legutóbbi veszteség még az év végéig talán nagyrészt kiküszöbölhető, ha jó bortermésünk lesz. Amint látjuk, a község — eltekintve az 1908 és 1909-ki jó esztendőktől — a fogyasztási adó megváltásával bizony jó üzletet éppen nem csinált. E mellett a kincstár ragaszkodik a 26500 K megváltási árhoz, míg a község 23ezer K-ig hajlandó menni. Hallottunk olyan megjegyzéseket is, hogy a község egyáltalán ne váltsa meg a fogyasztási adót. Azután kutatták a nagy visszases okát. Megállapították, hogy a hűsfogyasztás inkább emelkedett, de a borfogyasztás nagyon mecsappant, a mi szociálpolitikai szempontból nem is oly nagy szerencsétlenség. Hogy az ital-fogyasztási adó ennyire mecsappant, azt a rossz bortermésekkel, a rossz, savanyú és drága borokkal indokolták. A nép már nem iszik annyit bort és inkább a sör és pálinka felé fordul. — Emlgettek lanya ellenőrzést is. Az ellenőrzést a községnek e célra alkalmazott ellenőre egy községi esküdt jelenlétében eszközli.

A képviselőtestület a nagy hanyatlás kipuhatólása végett egy bizottságot küldött ki, mely úgy az ellenőrzés módjának, mint egyéb körülményeknek felderítése után a képviselőtestületnek 14 napon belül jelentést fog tenni.

Bácsbodrog vármegyei jegyzői egyleti ügyek

Meghívó

a bácsbodrogvármegyei jegyzői egyletnek Zomborban 1913 augusztus 30-án d.e. 10 órakor megtartandó

rendes évi közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Elnöki jelentés.
2. Diszoklevél ünnepélyes átadása Vojnits István nyug. főispán, díszelnök részére.
3. Az 1912. évi számadás előterjesztése.
4. Az 1913. évi költségvetés előterjesztése.
5. Jelentés a jegyzői nyugdíjszabályzat módosítására vonatkozólag.
6. „Erzsébet árvaház“ pártolása és a segélyek hovaforrítása.
7. Jegyzői internátus létesítése.
8. Tagdíjhátralékok leírása és behajtása.
9. A magyar élet és járadék biztosító intézet pártolása.
10. Hontvármegye felhívása az orsz. jegyzői egylettől való elszakadásra és a magánmunkálathokról való lemondás.
11. Hiel József javaslata a jegyzői fizetések rendezéséről.
12. Segély iránti kérvények.
13. „Községi jegyzők ügye“ című mű pártolása.
14. Jegyzői magánmunkálatok tárgyában központi jegyzői egylet határozata.
15. Az orsz. jegyzői egylet ügyrendjének módosítása.
16. Olle Mihály-féle zománc, cím és jelzőtábla ajánlása.
17. Közigazgatási kiadó és terjesztő vállalat r.t. pártolása.
18. Tolnavármegyei jegyzői egyesület körlevele Szegedy Albert ellen.
19. Úgocsavármegyei jegyzői egylet körlevele jegyzői kongresszus tárgyában.
20. „Községi tisztviselők orsz. egyesületének“ pártolása.
21. Nyilvántartás a családi értesítők kiállításáról.
22. Új tagok bejelentése.
23. Az orsz. jegyzői egylet közgyűlésére tagok kiküldése.
24. Tisztújítás.
25. Indítványok.

Óverbász, Parrag, 1913 augusztus 6.

Bercsényi József
főjegyző

Kiss Gyula
elnök

Megjegyzés.

Közgyűlés után társasbéd d.u. 1 órakor az „Elet“ vendéglő nagytermében; az azon részt venni szándékozók jelentkezzenek Bercsényi József főjegyzőnél Párragon e hó 26-ig.

Hirek a megyéből

Zombor. A király dr. Longauer Ferenc szegedi kir. ítélőtáblai bírót a kir. Kuriához számfeletti bírónak nevezte ki. Az új kuriai bíró Zombor város egyik kiváló szülöttje s így kinevezése itt méltán keltett nemcsak a jogszvilágban, hanem a társadalom szélesebb rétegeiben is különösebb érdeklődést és meglegedést.

A p.ü. számvevőség köréből. A pénzügyminiszter Vuics Péter zombori p.ü. számvizsgálót a VIII. fiz. osztályba szamtanácsossá, Lukas Ottó kulai számellenőrt a IX. fiz. osztályba számvizsgálóvá, Herceg Gyula, Sutorits Menyhért L. zombori számtiszteket a X. fiz. osztályba számellenőrré nevezte ki.

Vasuti előmunkálati engedély. A kereskedelmi miniszter a „Részvénytársaság Közlekedési vállalatok számára“ cégnek, az Ujvidék—Pétervárad között tervezett állandó Dunahídfőjénél az ujvidéki közúti villamoshoz csatlakozó, Pétervárad városnak egy alkalmas pontjáig vezetendő szabványos nyomtávu villamos üzemi h.é. vasutovonalra az előmunkálati engedélyt megadta.

Bácsmegeye főispánja és — a bioskop. Mint egy palánkai lapban hirdetik, az ottani „Uranában“ legújabb kamionkai Szemző István megyénk főispánjának installátója illetve zombori bevonulása látható. Az élelmes tulajdonos még azt is megjegyzi, hogy a képen sok Palánkai-járásbeli látható!

Szabadka. Szkenderovics Péter szabadkai földbirtokos f. hó 7-én Erdődy Gyula mélykúti káplán társaságában vasuton Melykútról Szabadkára utazott. Az uton mindrosszabbul lett Szkenderovics és még a vonaton meghalt szív-szélhűdés következtében.

A szabadkai ügyvédi kamara dr. Frank Gyula ügyvéd Szabadka, Popovics Mihály dr. ügyvéd Palánka, Jelich Mihály dr. ügyvéd Baja, Sik Béla dr. ügyvéd Zenta, Mijatov Milorád dr. ügyvéd Szabadka, Róna Ede dr. ügyvéd Bácsföldvár, Király Károly dr. ügyvéd Ada, Krisztmann Ádám dr. ügyvéd Baja szék-hellyel az ügyvédek lajstromába iktatta. Weisz Jenő dr. bajmoki ügyvéd lakóhelyét Temerinbe tette át. Beleszlyin Miklós dr. óbecsei ügyvéd (elhalálozás) az ügyvédek lajstromából törölte s irodácsi részére gondnokká Jojkity Dusan dr. óbecsei ügyvédet rendelte ki.

Fegyelmi egy községi albiró ellen. Koller Oszkár bácsalmási főszolgabíró Szakács Mihály bajmoki községi albiró ellen fegyelmi eljárás megindítását rendelte el, mert legutóbb egy képviselőtestületi gyűlés összehívását indokolatlanul megtagadta.

Ujvidék. Orbán Ignác ujvidéki műszaki tanácsost, aki Nagyváradon a Görögoldalok levő szőlőjében nyaral most a családjával, m. csütörtökön este súlyos sebekkel borítva, vértócsában találták egy hegyi uton. A tanácsos neje kis fiával együtt azonnal a rendőrségre hajtattott. A rendőrségtől Ehrlich fogalmazó néhány detektívvel azonnal kiszállt a helyszínre és a tátongy fejsebekből vérző tanácsost a közkórházba szállították, ahol Fráter főorvos bevarrta a sebeket. Megállapították, hogy Baumeister Ernő szállószomszédja megtiltotta a tanácsoséknak egy dülőút használatát. Orbán tanácsos a fenyegetések után többször is használta a szóban forgó dülőút, mire Baumeister megtámadta, véresre verte és még akkor is ültelgette, amikor már a földön feküdt eszméletlenül. A brutális szomszéd ellen megindult a vizsgálat.

Szerb színtársulat a délvidéken. A belügyminiszter értesítette a színész-egyesület tanácsát, hogy Hadzsics udv. tan. és Szávics Zsárkó ujvidéki lakosoknak ez év jul. 1-től 1914. június 30-ig terjedő színgazgatói engedélyt adott egy szerb társulat részére. A szerbtársulat eddig csak 4-5 városban működhetett, most azonban a működési engedélyt a miniszter kiterjesztette az egész Bácskára, a Bánátra és Temes megyére is.

Bácsalmás. Koller Oszkár járási főszolgabíránk rendes nyári szabadságon van. Helyettese Kuluncsics Viktor tb. főszolgabíró. — A Halasi Atletikai Club kirándulást tett Bácsalmásra, hogy az itteni Sport Clubbal football-mérkőzést rendezzen. A halasiakat szívesen fogadták. Az érdekes küzdelem az itteni Sport Club javára dőlt el. — Bácsalmás közönségét most a vidék egyik legnagyobb mozija, a Jansen Bioskop szórakoztatja a legújabb felvételekkel.

Sport-siker. Dr. Sauer Károly szilberekai községi orvos leánya Margit k.a. a palicsi tenisz versenyen, melyen megyénk legjobb játékosai vettek részt, az első díjat, egy ezüst kassettát és a bajnoki érmet nyerte el.

Szabadságon. Kékity J. Bosko, Csurog község jegyzője 6 heti szabadságot kapott. Helyettese Kekezovits István nádalfai jegyző.

Zsabllya. Az itteni ág. ev. nő- és leányegylet f. hó 10-én nagyobb szabású kerti ünnepélyt rendez.

Mohol. Dr. Lolin Milivoj itteni ügyvéd 100 K-ban fogadott barátaival, hogy ruhástul beugrik a Tiszába és a komptól a fűrdőházig leuszlik. Dr. Lolin tulságosan kövér ember és már a felúton kifáradt, úgy hogy katasztrófa fenyegeti, ha egy halász idejében ki nem menti a Tiszából. A vesztes ügyvéd még 100 Kt is fizetett, de a nyerő ezt nagylelkűen az életmentő halásznak ajándékozta.

Bácsme gyében mintegy háromezer holdra terjedő komlótermés szépen fejlődik. A zivatar sok helyen lényeges károkat okozott és ennek tudható be, hogy míg az előző években holdanként 8-10 q volt a termés, az idén csak 6-7 q. Mintegy negyedrészt, a termés 5000 q-t 300-350 K áron kötötték le. A betakarítás augusztus közepe táján kezdődik.

Úrszentivánon Hartmann Sándor okleveles jegyzőt választották meg egyhangulag aljegyzőnek. A képviselőtestület körében élénk mozgalom indult meg, hogy az új aljegyző fizetése 600 K-val emeltesse.

„Bácskai Tűzoltók és Mentők Lapja.” Ily cím alatt Salapáthy Kálmán ö. tűzoltó-alparancsnok egy tűzrendészeti szakközlöny mutatóványszámát küldte szét. Az új szaklap, mely a bácsme gyei Tűzoltószövetség hivatalos lapja, havonta egyszer jelenik meg Újverbáson. Előfizetési ára egész évre 4 K, tűzoltóknak 2 K.

Topolya. A községi képviselőtestület e hó 5-én ülést tartott a villanyvilágítás berendezésére vonatkozó ajánlatok elbírálása végett. — A javító vizsgálatra utasított polgári iskolai tanulók e hó 15-ig tartoznak kérvényeiket benyújtani. Ha ezt elmulasztanák, az osztályt ismételnők kell. — A bácskai műkedvelő festők, rajzoló és képfaragók egyesülete Topolyán aug. 25-ig bezárólag gyűjteményes kiállítást rendezett. Limbek Elek egyesületi alelnök katalogust adott ki a kiállított 65 képről. A műkedvelő festők munkái érdeklődést és tetszést keltenek. — Műkedvelői előadás lesz f. hó 9-én és 10-én a Casinó nagytermében. Egy bájos kis operett kerül bemutatásra. A darabot maga a szerző, Reiff Alajos rendezi. — M. vasárnap az ifjúsági Önképző-kör előadta Gábányi Árpád „Apósok” című vígjátékát.

Palánka. A m. héten Palánkan a Kaszinóban megtartott művészeti minden tekintetben fényesen sikerült. Korda Gizella k.a. operacénekesnő, Klazsik Lehel és Nagy Sándor hegedű, illetve zongoraművészek nagy sikert arattak. — Új ártézi kutat furat Ujpalánka községe templom parkjának sarka közelében az ott épülő új mút mellett. Ezen új ártézi kútra az árlejtés is már kiiratott e hó 30-ra s így az egybeépült hármasközségnek, a közegészségügynek nagy előnyére, ezzel most már öt ártézi kútja lesz. — Furcsa eset történt egy Aradról jött fiatalemberrel, aki innen át akart menni Ilokra a tanárjához, hogy egy vizsgájára előkészíttesse magát. A kompa beszállni készülő fiatalembert az ott szolgálatot teljesítő csendőr igazolásra szólította fel, aki megnevezett egy palánkai tisztviselőt és akinél a legutóbbi éjjelt töltötte. A csendőr mindezek dacára bekísérte a fiatalembert az őrházba, ott 2 órán át faggatta, tetőtől talpig átmotozta, podgyaszát átkutatta. Végre a letartóztatott ártatlan fiatalembert az ismerősei úgy szabadították ki, hogy a járási őrmesternél eljártak az érdekében, aki telefonon utasítást adott a tulbuzgó csendőrnek, hogy meggyötört áldozatát bocsássa szabadon.

Hirek

Kugler Béla Kula község jegyzője szabadságáról, melyet Harkányban töltött, hazatért és átvette a községi ügyek vezetését.

Eljegyzés. Mrgyanov Jęta kulai kereskedő eljegyezte Iszakovits Nivenka kisasszonyt Kulán.

A Kulai Atletikai és Football Club f. hó 15-én a vásártéri pályáján football mérkőzést rendez. Ellenfele a Szabadkáról leránduló SzMTE csapatja lesz. A vendégcsapat játékeréjének megítélésére közöljük, hogy a Délmagyarországi kerületi bajnokságban jelentős eredményekkel résztvesz és hogy a KAFC csapatját a múlt évben a Szabadkán megtartott mérkőzésen 3:1 arányban legyezte. A revanche jellegű mérkőzés tehát igen érdekesnek ígérkezik.

A Kula—Bélapusztai községi elemi iskola építése serényen halad. Az épület az öszre átadható lesz rendeltetésének.

Kula község képviselőtestülete e hét folyamán újabb rendkívüli közgyűlést fog egybehívni, melyen a polgári fiú- és leányiskola első osztályainak már most szeptember hónap való megnyitása iránt fog határozni. A vallás- és közoktatásügyi minster csak a jövő évi költségvetés terhére vehette már fel a két első osztály költségét és így az érdekelt szülők eddig oly nagy összegű hozzájárulást jegyeztek kötelezőleg, hogy abból a pénzből a két osztály bérhelyisége és a tanerők fizetése fedezhető lesz. Mivel pedig így a kérdés anyagi oldala az állam megterhelése nélkül az 1913-14 tanévre már meg van oldva; tehát a község kérni fogja a ministert, hogy a tanerőket már most nevezze ki, akik aztán jövő évben már az államtól nyernék a fizetésüket. — Remélhető, hogy így a polgári iskola első osztályai már az idén megnyithatnak. Csak ne legyen megint baj a minster költségvetése körül, mert akkor még az 1914-15 tanévre nem két, hanem négy osztály tanerőre kell számolni.

A kulai tánctanulók Lengyel László okl. táncmester vezetésével Kulán a Hungária-szálloda nagytermében e hó 10-én azaz vasárnap vizsgatáncestélyt rendeznek, melyre uraságotat és b. családját tisztelettel meghívja a rendezőség. A tánc-vizsga d.u. 4 óráig este 7-ig, az általános tánc este pont 8 órakor veszi kezdetét és tart reggel 5 óráig. Belépti díj személyenként 1 K. A délutáni vizsgára megváltott jegyek az estélyre is érvényesek és másra át nem ruházhatók, hanem csakis az illető személyre jogosult.

Értesítés. A kulai ártézi és gőzfürdő 1913 augusztus 11-től fogva szeptember 1-ig bezárólag a sörgyári üzemberendezés javítása folytán szünetel.

Szeszélyes időjárás. Az idei esős és hűvös napok közt is említésre méltó, hogy augusztus 9-én szombaton reggel a hőmérő 9° R-t mutatott és az egész tájat sűrű köd borította. Igazi novemberi reggel volt.

Az óverbázi önkéntes tűzoltótestület augusztus 17-én fényes zászló-avatási ünnepet rendez. A fővédnökséget Önm. báró Vojnits István v.b.t.t. fogadta el, aki minden valószínűség szerint részt is vesz a nagy és rendkívül fényesnek ígérkező ünnepségen. A zászlóanya tisztségének elfogadásával önagsága kissárosi Kiss Gyuláné úrnő tisztelte meg a testületet. A rendkívül tartalmas programból a szentelési eljárás és a bácsme gyei tűzoltó szövetség rendezte versenyeken kívül különös megemlést érdemel, hogy a Zombori Iparosdalárda tagjai testületileg vesznek részt az ünnepen és a Trubadurokkal együtt ők szolgáltatják vasárnap este az óverbázi Erzsébetlétgetben azt a fényes műsort, melyről egy alkalmi közlöny fog részleteket közölni. A jelentkezés oly tömeges, az érdeklődés oly nagy, hogy Verbáson ritkán volt olyan ünnepség, mely keretében nagyobb, tartalmában pedig értékesebb lett volna.

Ujverbász. Az ujverbázi Ifjúsági Egyesület e hó 9-én műkedvelői előadást rendezett. Színr került Földes Imre „Hivatalnok urak” című darabja. — Az itteni parkgyesület e hó 24-én nagyobb szabású népiünnepélyt rendez az ujverbázi parkban.

Torzsa a haladás útján. Szomszédos községünk, melyről már többször volt alkalmunk dicséretes híreket közölni, nagy lépést tett a haladás útján. A telefon után most már a villamos hajtóerő és világítás áldásaiban is részesül. Ifj. Machmer Fülöp nagybirtokos és gőzmalomtulajdonos az elévülhetlen érdem, hogy legszűkebb hazájának, szülőközségének ezt a szép áldozatot meghozta és ezzel polgártársainak meleg elismerést is méltán kiérdemelte. A mult napokban adta át a berendező Bárdos és Brachfeld budapesti cég a villamos telepet a rendeltetésének. A próbavilágítás „fényesen” sikerült, ami nem is csoda, mert a közvilágítást 32-es Wolfram-égők szolgálják. Úgy ifj. Machmer Fülöp, mint a Bárdos és Brachfeld cég büszkének lehetnek a szép technikai műre!

Cservenka. Feltűnést keltő letartóztatás történt a m. héten Cservenkán. Fuhrmann Vilmos kereskedelmi utazó látogatóban volt itteni rokonnál és vig társaság körében poharazott a vendéglőben, midőn a rendőrvetető két csendőr kíséretében megjelent és Fuhrmann Vilmost nyomban letartóztatta. Nevezett cservenkai születésű fiatal ember 1909-ben Brassóban egy főpincértől 120 K-t kért kölcsön és biztosítékul egy 1000 K-ról szóló üzleti váltót adott a főpincérnek, mely főnökeit, a Fuhrmann és Kramer berlini céget illette. A főpincér másnap 120 K utánvéttel elküldte a váltót a berlini cégnek, de a cég nem váltotta azt ki. A főpincér csalás miatt feljelentette az utazót, ki a tárgyalásra megidézhető sem volt, mert folyton utazott. A bíróság elrendelte a nyomozását. Cservenkán a rendőség felismerte és letartóztatta. Brassóba toloncolták.

Herceg mint kereskedő. XXXII. Reuss Henrik herceg, aki egy hamburgi üzletben gyakornokoskodott és azután a kölni felső kereskedelmi iskolán nyert diplomát, nemrégiben német Kelet-Afrikában két kausuk ültetvényt szerzett meg és ezeket volt főnökével, Eiffé hamburgi nagykereskedővel együtt Manga-Marimba G. m. b. H. cég alatt korlátolt felelősségű társasággá alakította át.

Kereskedelmi szaktanfolyam. A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete szeptember hónap nyitja meg XX. évi férfi és női kereskedelmi szaktanfolyamait. E tantfolyamok tanterve teljesen azonos a főváros által fenntartott kereskedelmi szaktanfolyamokéval és tekintettel arra, hogy szeptemberben tömegesen szorulnak ki a fővárosi tantfolyamokból a jelentkezők, ajánlatos, hogy az érdeklődők még a nyár folyamán jegyeztessék magukat az igazgatóság-nál, Andrassy-ut 67. A tantestület élén Aranyosi Miksa, felső keresk. iskolai igazgató, a kiváló pedagógus áll; a végzett növendékek jövőjéről pedig az egyesület vezetősége gondoskodik.

Külföldre nincs portómentesség. Ismételve előfordult, hogy a magyarországi hatóságok az osztrák magyar monarchia külképviseleti ha-

tóságaival való érintkezéseknél a hivatalos levelek és egyéb postai küldemények felbélyegzését rendszeresen mellőzik, illetőleg hogy ezeket a külföldre irányított hivatalos leveleket is szabályszerű felbélyegzés helyett a hivatalból portómentes bélyegzővel látják el és így a portódíj lerovása nélkül továbbítják. Mivel a magyarországi hatóságok hivatalos levelezései csak az osztrák-magyar monarchia határain belül élveznek portómentességet, azontul pedig portókötelesen továbbítatnak, most a belügyminister körrendeletben hívja fel a törvényhatóságok tisztviselőit, hogy jövőben az említett külképviseleti hatósághoz intézett levél- és postaküldemények az előirt tarifa szerinti bélyeggel ellátva történő továbbítására szigoruan ügyeljenek.

Fiúnevelő-intézet Vácson. A Szent József fiúnevelő-intézet igazgatósága felvesz I—VIII. osztályba járó, róm. kath. vallású gimnáziumi tanulókat. Havi ellátási díj 50 K. Az intézet kizárólag papi vezetés alatt áll. A növendékek a váci kegyes-tanítórendi főgimnáziumba iratnak be. Egyházmegyei tanítók gyermekei kedvezményben részesülnek. Pályázati határidő augusztus 15. Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt az intézet igazgatósága (Vác, Honvédsor 4.)

Hordóhitelesítő hivatalok fenntartása. A kereskedelmi minster június 18-án 44202 sz. 1913 a. rendeletet bocsátott ki az 1874. VIII. t.c. alapján felállított hordóhitelesítő hivatalok további működése tárgyában 1909 jan. 7-én 1054 sz. alatt kiadott rendelet hatályának újabb meghosszabbítása iránt. A rendelet a következő: Miatán a magyarországi törvényhatóságok, városok és községek nagy részének az 1874. VIII. t.c. alapján felállított hordójelző hivatalokká leendő átalakítása iránt az 1907. V. t.c. 39. §-a alapján hozott határozatai ezidőszerint még végrehajtva nincsenek, sőt ezek jelentékeny része kormányhatósági jóváhagyás hiányában jogerőssé sem vált s miután ily viszonyok között az illető törvényhatóságok, városok és községek a hordójelzést 1913 július 1-én már 1907. V. t.c. 25. §-a értelmében felállított, illetve felállítani szándékolt, vagy a törvény 39. §-a alapján átalakított hordójelző hivatalokkal végeztetni képesek nem volnának, a további működésüket 1913 december 31-ig meghosszabbítottam.

Az adóreform. Mint a „Magyar Pénzügy” értesül, a kormány az új adótörvényeket 1914 január 1-én szándékozik életbe léptetni. Teleszky pénzügyminister állását kötötte ahhoz, hogy az adóreform nem fog tovább halasztást szenvedni. A pénzügyminister mindjárt az őszi ülésszak elején törvényjavaslatot fog előterjeszteni az életbe léptetés és a törvények egyes intézkedéseinek módosítása tárgyában. Ez lesz a harmadik revíziója az 1909-ben hozott törvényeknek. Mindenesetre jellemző a mi viszonyainkra nézve, hogy a négy évvel ezelőtt szentesített törvényeket az azokon eszközölt változtatások dacára sem sikerült még életbe léptetni. Ezeket a törvényeket a minsteri bürokrában csinálták, az érdekelt körök véleményének kikérése nélkül. Azután a parlamentben gőzerővel keresztülhajtották és csak midőn már életbeléptetésüket elkészítették, akkor nyílt fel az ország szemé és ekkor foglalt állást a közvélemény azok ellen oly erővel, hogy a kormánynak e nyomás alatt meg kellett hajolnia. Bizonyos, hogy az új adórendszer csak nehezen fog behatolni az ország köztudatába. Úgy halljuk, hogy a tervezett módosítások, melyek állítólag a kereskedő és iparoskörök néhány kivánóságának fognak eleget tenni, a törvény lényegét nem érintik. Teleszky ragaszkodik ahhoz, hogy ezek a törvények, melyek megalkotásában Wekerlének segítőtársa volt, minden nagyobb változás nélkül lépjenek életbe. A pénzügyministeriumban az életbeléptetési munkálatok már megkezdődtek és az összel publikátum fognak. Itt megemlítjük, hogy a pénzügyministeriumban jelenleg törvényjavaslatok készülnek a jogilletékek felemeléséről és a progresszív örökösödési adóról. Ezek a javaslatok egyik részét képezik annak az akciónak, melyet Teleszky pénzügyminister az állami bevételek jelentékenyebb fokozása céljából maugurált.

Segédjegyzői, adóügyi kisegítő és irnokvégrehajtói állások.

Ófutak községben egy újonnan szervezett **segédjegyzői** állás évi 1460 K, egy megüresedett **irnokvégrehajtói** állás évi 1000 K és egy **adóügyi kisegítő** napi 4 K javadalmazással tölthető be. Aki ezen állások egyikét elnyerni óhajtja és egyelőre helyettesi minőségben mihamarabb elfoglalni hajlandó, alulírott jegyzőnél jelentkezhet.

A szerb és német nyelvbeni jártasság megkívánatik.

Ófutak 1913 augusztus 3.

Himmel Vilmos
jegyző

Bácsszentiváni Fatelep Tüzifaosztálya Bácsszentiván mindenféle száraz tüzifát waggonkint szállít előnyös árak mellett. Arjegyzéket kívánatra küld.

Divatáruház a Menyasszonyhoz
Mrgyanov Fefta, Kula (Stein gépk. házában)

Nagy választékban:

női ruhadíszek, fűzők

Jégszekrényből teavaj kilója 3-60 K
Prágaiszonka kilója 6 K. Sajtók. Málnaszörp.

Fűszer és csemege
kereskedés

Festék, lakk-árúk gyári lerakata
Asztalosoknak és mázolóknak külön árkedvezmény!

ACSANSZKI ÉS GRUITY KULA (A JÁRÁSBÍRÓSÁG MELLETTI ÚJ ÜZLETHÁZBAN)

Cservenkai gyári kandinunk
részére
keresünk
előnyös feltételek mellett
megfelelő óvadékkal
bérlőt.

Ajánlatok az eddigi működés meg-
jelölésével az alanti címre küldendők.

Angol-Magyar Cukoripar R.T.
cservenkai cukorgyáranak
gyárvezetősége

MED. UNIV.

Dr. LUKITS MIROSLAV
FOGORVOS

Fog- és szájbetegségeket fogad 8-11 és 2-5

TELEFON 139 ZOMBOR Zárandok-u 10

1468 sz. 1913

Temesvári vásárhirdetés.

Az idei Szent-Jakab országos vásár
augusztus 14-től bezárólag augusztus 18-ig fog
megtartatni. Mindenféle állat felhajtása az orsz.
vásárra augusztus 14-étől csütörtökön reggeli 5
órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1913. július 5.

A városi főkapitányságtól
Beé Ferenc, főkapitány

2

4566 sz. 1913

KULA községétől

Hirdetmény.

KULA községben a m.kir. kereskedelemügyi
ministernek 60235 sz. 1913 rendeletével engedé-
lyezett

országos pótvásár

1913 augusztus 17-én lesz megtartva, vészmen-
tes helyről mindenféle állat felhajtható.

Kula, 1913 augusztus 7.

Előjáróság

2502 sz. 1913

Csonoplya község

Hirdetmény.

Csonoplya község előjárósága ezennel
közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező
nagyvendéglő 1913 augusztus 21-én d. e. 10
órákor Csonoplya község tanácsmében három
évi időtartamra és pedig 1914 január 1-től 1916
december 31-ig a legtöbbet ígérőnek árverés út-
ján berbe fog adatni.

Kikiáltási ár évi 1000 K.

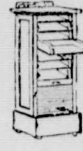
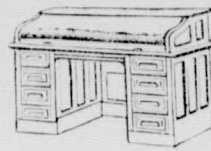
Zárt írásbeli ajánlatok Csonoplya község
előjárósága címére 100 K bánatpénz csatolása
mellett 1913 augusztus 20-ig beadhatók.

Az árverési feltételek naponta a hivatalos
órák alatt Csonoplya község jegyzőjénél megte-
kinthetők.

Csonoplya, 1913 augusztus 5.

Patásits Dániel
jegyző

Burnáty István
II. bíró

“REGNA” IRÓGÉPET

angol irodai butorokat, amerikai íróasztalokat és
szabadalmazott irodai berendezéseket
SZÁLLIT JÓL ÉS OLCSÓN
Berkovits Márk könyvnyomdája, Kula

Kivánatra bemut-
tat mintalapokat
és árjegyzéket

Pongrácz A. Sándor

írissabósága

KULA (Ferenc József téri bérpalotában)

Magyar, angol és skót gyártmányú szövettudományok nagy raktára

Trebitscher Endre

asztalossága, Kula Árpád út 972

Ajánlja

legújabb
dívatu **butorraktárát**

Kereskedőknek is
árajánlattal szívesen szolgál

A LEGKÉNYESEBB

izlést is kielégítőleg készít férfiöltönyt, felöltőt,
angol és magyar szövettudományokból

Treuer Péter férfiszabó, Kula
postával szemben

KOVANDA SEBESTYÉN

kefe, ecset és messelőkészítő
KULA

Kereskedőknek
árajánlattal készséggel szolgál

Ifj. Ábel József angolszabó

KULA (a kir. írbiróság átellenében)

Fagonmunka megegyezés szerint
I. II. III. oszt. kivitelben

Öltönyök mérték után divatos kivitel-
ben 30 K kezdve

HARISNYAKÖTÉST

és javítást

Fehérneművarrást

elvéllal és gyorsan végez

Arth Magdolna

Kula Petőfi-utca 1524 hássz.

BISCHOF FERENCZ

férfiszabó-üzlete Kulan

Braun Simon

11

kárpitos, kocsifestő,
mázoló és cím-festő

KULA (Szent-László utca)

Meghívásra vidékre is megy

Villa-
mos **csillárokban**

feltűnő szép újdonságok!
Reklám árak!

Jurssik János cégnél, Kula

Tex János és fiai

épület és bútorasztalosok

KULA Deák Ferenc utca 1336
Készítenek háló, ebédli, uriszoba, könyvtár-szekrény,
üzleti állványokat stb.

Rajzokkal és árajánlattal szívesen szolgálnak.

Roburcipők

ifju Kovács J. I.-nél, Kula

GÖZMOSÓ

fehérnemű és vegytisztító intézet
KULA a kir. írbirósággal átellenben
SZÓTÉR ANTAL

Stein Ignác

szoba- és címfestő

Kula (Szt-László utca)

FAJ BORAIM

50 litertől kezdve eladó. Hordót kölesön adok.

Walter József, bortermelő
Császártöltés